

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MIKROPROJEKTŮ

EVVO WORKSHOP **v rámci projektu Československá spolupráce** **škol a dalších organizací v ekologické výchově**

Místo: 14|15 Bažův institut, budova č. 15, konferenční a vzdělávací prostory – SÁL B

Den: 28. 1. 2013

Čas: 10:00 – 14:50

Zúčastnili se pracovníci středisek ekologické výchovy, škol a školských zařízení, muzeí a vzdělávacích institucí, zástupci veřejné správy (dle prezenční listiny)

Cílem workshopu bylo vzájemné seznámení aktérů (nositelů) EVVO ze Zlínského a Trenčínského kraje, prezentace příkladů dobré praxe a vlastních aktivit. Nalezení společných témat a možných společných aktivit v budoucnu - prodiskutování dalších možností realizace EVVO na školách a pro školy a návrhu obsahu odborné konference z oblasti EVVO v dubnu 2014.

Výstupem je SPOLEČNÝ INSPIROMAT témat pro budoucí společné projekty a aktivity.

Záznam programu:

1. Úvodní slovo

2. Prezentační část:

- Historie a současnost EVVO v ČR, zakotvení EVVO v legislativě a koncepčních dokumentech v ČR, potažmo ve Zlínském kraji a Role škol a nestátních neziskových organizací v EVVO v ČR (ZK) – Mgr. Jiří Štěpán
- Historie a současnost EVVO v ČR, zakotvení EVVO v legislativě a koncepčních dokumentech v SR, potažmo v Trenčianském samosprávném kraji a Role škol a nestátních neziskových organizací v EVVO v SR (TSK) - Mgr. Richard Medal
- Prezentace příkladů dobré praxe z oblasti EVVO ve školách/pro školy
  - Blíž k přírodě – blíž k sobě, Vzdělávání bez hranic, Mgr. Liběna Dopitová, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436
  - Přeshraniční spolupráce v EVVO, Mgr. Katarína Devánová, Trenčianské múzeum

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MIKROPROJEKTŮ

3. „Kulatý stůl“:

- Vzájemné představení účastníků, vytvoření mapy kontaktů (viz foto – Příloha č. 3).
- Příklady činnosti SEV, škol, ŠZ, příklady mezinárodních projektů (zejména ČR-SR)
- Návrhy na zlepšení EVVO ve školách a pro školy.
- Návrhy konkrétních nových či inovovaných aktivit nebo činností ve školách a pro školy/Témata pro možnou spolupráci (viz Příloha č. 1)
- Diskuze o možnosti dalších společných projektů

4. Tvůrčí dílny:

- Rozpracování nápadů z Kulatého stolu ve skupinách do podoby návrhů společných aktivit/projektů českých a slovenských partnerů, např. využitelných v programovacím období 2014-2020 (viz Příloha č. 2).
Témata:
  - ✓ Přírodní zahrady
  - ✓ Vzdělávání učitelů
- Příprava Konference zaměřené na příklady dobré praxe z oblasti EVVO (následná aktivita projektu Československá spolupráce škol a dalších organizací v ekologické výchově - viz Příloha č. 2)

5. Vyhodnocení a závěr:

- Prezentace výstupů Tvůrčích dílen účastníky
- Diskuze a zakončení workshopu

Zápis vypracovaly:

Iva Koutná, Zora Pauliniová, PDCS

Líska, o.s. pro EVVO ve Zlínském kraji, infoevvo@seznam.cz

Vsetín, 4. 2. 2014

FOND MIKROPROJEKTŮ

Příloha č. 1.

Témata pro možnou spolupráci

Nasledující témy vznikly jako ponuka vedomostí a zručností, s kterými mají účastníci konferencie skúsenosti. Pre lepšiu orientáciu sme ich tématicky pospájali, hoci niektoré bybolo možné zaradiť do viacerých podskupín:

Spolupráca v oblasti Zelenej školy či v oblasti EVVO

- Projekt Ekoškola/Zelená škola (2krát) – realizace aktivit s dětmi, workshopy
- Koordinace škol působících v EVVO

Vytváranie a výmena metodík a prístupov k vzdelávaniu:

- Program Globe
- Badatelská výuka
- Místní ukotvené učení
- Školení průvodců „Interpretace dědictví“, ČR – know how, SR – učení se ze zkušeností
- Vzdělávání učitelů (tvorba školních plánů EVVO, využití metod při zavádění EV, průřezová témata apod.)
- Environmentální programy (metodiky pro pedagogy, lektory programů)
- Školní vzdělávací programy pro ZŠ a SŠ (možná i MŠ) – CD s materiály, aktivity do předmětů, lektorování projektů
- Pití vody z vodovodu (workshopy o pití vody, vypracované aktivity (Metodiky)
- Vnímání přírody všemi smysly
- Funkce luk (TTP) – obnova květnatých porostů, vliv pastvy, biodiverzita luk
- Velké šelmy (jejich role, význam v přírodě, stav a ochrana, fragmentace krajiny)
- Výchova k ochraně přírody (přednášky, besedy, exkurze, praktické činnosti, záchranné stanice)
- Proměny krajiny v čase a souvislosti
- Ekologické hospodaření v krajině (přednášky, besedy, ukázky zpracování produktů (výroba sýrů, zpracování ovoce apod.), exkurze na ekologické farmy
- Adaptace na změny – soběstačnost (klíčové kompetence rozvíjené EVVO, např. pěstování plodin, úspory energií, ekologické stavitelství atd.)

Inšpirácie a spolupráca pri konkrétnych témach a aktivitách

- Přírodní zahrady (projektování, budování, didaktické využití, komunitní spolupráce) (3krát)
- Vybudování československého Ekocentra na česko-slovenské hranici (Sidonie)
- Společné setkávání + exkurze do přírody (Správy CHKO z ČR a SR)
- Sdílení příkladů dobré praxe škol, středisek, organizací, veřejné správy (workshopy, konference, exkurze, toulavé autobusy, stáže, stínování)
- Letní škola pro pedagogy/lektory
- Organizování letních a příměstských táborů
- Organizování celoměstských akcí pro veřejnost v oblasti EVVO

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MIKROPROJEKTŮ

- Tematické pobytové výukové programy, např. Tajemství louky/Pobytové programy pro třídní kolektivy, odborné zaměření, adaptační (např. při sestavení nové třídy) i týmové (podpora spolupráce, komunikace)
- Soutěž Ekoolympiáda pro ZŠ (ekologická soutěž ČR – SR)
- Workshopy k Ekoškole
- Partnerství malotřídních škol v EVVO mezi ČR a SR
- Dotace a granty
- Koncepční činnost

Prezentácia myšlienok environmentálnej výchovy navonok

- „polopatismus“ – trpělivé vysvětlování role, cílů, obsahu a významu EVVO, prezentace příkladů o využívání a dopadu vhodných nástrojů při začlenění EV do výuky i zájmového (volnočasového) vzdělávání, při jednání a zapojování veřejnosti,
- příklady jednání, prezentací a argumentace při získávání partnerů a podporovatelů z řad vedení škol, veřejné správy, zřizovatelů, inspekce, podnikatelů

Rozvoj zručností, iné

- Vzdělávání – projektové dovednosti
- Dotace a granty
- Koncepční činnost

FOND MIKROPROJEKTŮ

Příloha č. 2.

Rozpracování nápadů z Kulatého stolu ve skupinách do podoby návrhů společných aktivit/projektů českých a slovenských partnerů, např. využitelných v programovacím období 2014-2020.

2.1 Přírodní zahrady

Cíle:

- **Rozšířit koncept přírodních záhrad** ako prístup, ktorý spája viaceré aktuálne témy, napr. boj s klimatickými zmenami, rozvoj komunity, sebestačnosť (jedlé záhrady), place based education (miestne ukotvené vzdelávanie) a rozvoj praktických zručností.
- **Naplánovať a vybudovať pilotné prírodné záhrady** vo vytipovaných lokalitách (2 na Slovensku, 2 v Českej republike).
- **Vytvoriť výučbové / lektorské programy (metodiky)**, ktoré by sa realizovali v prírodných záhradách
- **Vytvoriť podpornú sieť organizácií a jednotlivcov**, zameranú na rozvoj a šírenie konceptu prírodných záhrad nielen v školských záhradách, ale aj pri iných organizáciách a inštitúciách (múzeá, skanzeny, obce) a na výmenu skúseností.

Konkrétní kroky (aktivity):

- **Vytvorenie projektového tímu**
- **Zmapovanie** – aké úspešné príklady záhrad na Slovensku a v Čechách existujú, aké nové prístupy k tvorbe prírodných záhrad sa u nás či v zahraničí objavujú, aké sú základné princípy vytvárania a starostlivosti o prírodné záhrady, aké sú dostupné materiály a knihy; výber partnerov a účastníkov (pilotné školy).
- **Odborné stretnutie** projektového tímu - spracovanie podkladov, získaných počas mapovania, príprava seminára
- **Seminár „Prírodné záhrady“** pre účastníkov projektu (školy, iní?) – uvedenie do témy, poradenstvo a konzultovanie pripravovaných plánov / projektov; praktické ukážky a learning by doing (možnosť vyskúšať si priamo robenie niektorých vecí v záhrade), návšteva existujúcej záhrady, prípadne exkurzia po viacerých záhradách
- **Vytvorenie a realizácia komunikačného plánu** (FB, portál „prírodné záhrady“, výstavy, eventy)
- **Príprava projektov na pilotných školách**
- **Realizácia pilotných záhrad** (s možnosťou konzultovania)
- **Workshop „Výchova a vzdelávanie v prírodných záhradách“** – výmena a vytváranie výučbových materiálov, hodiny na živo, prípadne priamo so zapojením detí, „programovanie“ záhrady (využitie záhrad ako otvorených priestorov pre stretávanie sa komunit)
- **Otvorenie vytvorených záhrad verejnosti, uskutočnenie rôznych akcií**, zameraných na komunitu (dýňobraní, bramborobraní);
- **Záverečné, hodnotiace stretnutie** – prezentovanie výstupov, skúseností

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MIKROPROJEKTŮ

Cílové skupiny:

- Predstavitelia škôl a inštitúcií, ktorí chcú budovať prírodné záhrady a využívať ich na EV.
- Odborná verejnosť (krajinní a záhradní architekti, odborní pracovníci samospráv)
- Pedagógovia a vzdelávatelia v oblasti environmentálnej výchovy

Časový rozsah: min. 24 mesíců

Možné překážky:

- Rôznorodé vnímanie konceptu prírodných záhrad,
- nedodržanie princípov pri ich tvorbe.

Potřebné/možné zdroje: nezpracováno

Harmonogram: nezpracováno

Projektový tým:

- ✓ Projektový manažer
- ✓ Finanční manažer
- ✓ Manažer PR, marketing, práca s verejnosťou
- ✓ Účetní
- ✓ Lektoři so skúsenosťou z tvorby prírodných záhrad / konzultanti pre školy
- ✓ Metodici so skúsenosťou s využitím prírodných záhrad v rámci EVVO
- ✓ Ověřovatelé - Pilotní školy

Vazba na výuku:

- ✓ Projekt rozvíjí potřebné kompetence pro plánování a realizaci EV s prepojením na prírodné záhrady, ponúka inšpirácie, rozvoj zručností a výmenu skúseností.

FOND MIKROPROJEKTŮ

2.2 Vzdělávání pedagogů

Skupina vycházela z více témat:

- Výuka EV – jako předmětu
- Začlenění EV do školních vzdělávacích programů – jako průřezového tématu
- Ekoškola = Zelená škola (sdílení příkladů dobré praxe, zkušeností, poznávání škol, společné akce)
- Osvětové kampaně
- Výukové programy pro žáky, které nabízejí střediska školám

Skupina se dohodla, že společným tématem je Vzdělávání učitelů:

Formy - letní školy, kurz, exkurze, workshop, konference

Obsah:

- ✓ výukové programy (nabídka středisek pro školy - různé formy: denní, pobytové) – příprava lektorů, tvorba programů (kritéria), metodiky
- ✓ tvorba metodik pro školy (např. začlenění EV jako předmětu/průřezového tématu)
- ✓ metodika zpracování školního programu EVVO (dle Metodického pokynu MŠMT)
- ✓ příprava školních koordinátorů EVVO (specializační studium pro koordinátora EVVO),
- ✓ tematicky zaměřené, např. terénní výuka, Ekoškola=Zelená škola, badatelská výuka, osvětové kampaně apod. (podle aktuálních potřeb)

Zpracování osnovy:

Cíl: Rozvoj kompetencí učitelů pro EVVO v ČR a SR, sdílení a výměna zkušeností

Konkrétní kroky (aktivity):

- vytvoření týmu/pracovní skupiny pro další vzdělávání učitelů
- zmapování vzdělávacích potřeb učitelů, analýzy potřeb
- vytvoření databáze lektorů v ČR a SR
- zmapování příkladů dobré praxe (dle témat vzdělávání)
- zpracování vzdělávacích programů, akreditace
- zpracování nabídek vzdělávacích programů
- realizace vzděl. programů - navržené formy: výměnné pobyty, exkurze, workshopy, semináře, letní škola, stáže
- tvorba metodik, pomůcek/jejich ověření
- webové stránky
- hodnocení, např. srovnání dosažených kompetencí, dopad EVVO ve školách

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁČE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MIKROPROJEKTŮ

Cílové skupiny:

- učitelé MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ
- vedení škol, zřizovatelé
- lektoři výukových programů ze středisek a organizací (např. muzea)
- průvodci
- rodiče (chtějí vědět kam děti jezdí, co se učí a proč, většinou oni hradí výukové programy, exkurze dětí apod.)

Časový rozsah: min. 24 měsíců

Možné překážky:

- nedostatek financí, nebude vhodná výzva
- nezájem učitelů o další vzdělávání (nejsou uvolňováni ze škol, nemají motivaci se dále vzdělávat, je mnoho projektů a EV není prioritní téma)
- vzděl. akce nezíská akreditaci

Potřebné/možné zdroje:

- ✓ Norské fondy
- ✓ Zlínský/Trenčanský kraj (žadatel-příjemce grantu, kofinancování)
- ✓ Zřizovatelé (kofinancování)
- ✓ Fond mikroprojektů
- ✓ OPVK
- ✓ nadace
- ✓ Sponzoři, dárci

Harmonogram: nezpracováno

Projektový tým:

- ✓ Projektový manažer
- ✓ Finanční manažer
- ✓ Manažer PR, marketing
- ✓ Účetní
- ✓ Koordinátoři aktivit
- ✓ Lektoři
- ✓ Metodici
- ✓ Konzultanti
- ✓ Odborní řešitelé – tvůrci programů, metodik apod.
- ✓ Editor
- ✓ Ověřovatelé - Pilotní školy

PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA
SPOLOČNE BEZ HRANÍC

FOND MIKROPROJEKTŮ

Vazba na výuku:

- ✓ Příprava a další vzdělávání učitelů vychází ze Standardu pro další vzdělávání v EVVO, pomáhá uplatnění rámcových vzdělávacích programů, Metodického pokynu MŠMT, Krajské koncepce EVVO,..
- ✓ Projekt rozvíjí potřebné kompetence pro plánování a realizaci EV ve školách, např. každý účastník si zpracuje Školní plán EVVO pro svou školu.
- ✓ Projekt poskytuje praktické náměty a ověřené metody pro zavádění EV do předmětů (jako průřezového tématu), např. každý účastník si vytvoří vlastní portfolio metod pro EVVO, dojde k rozšíření obsahu předmětů o EV.

2.3 Konference

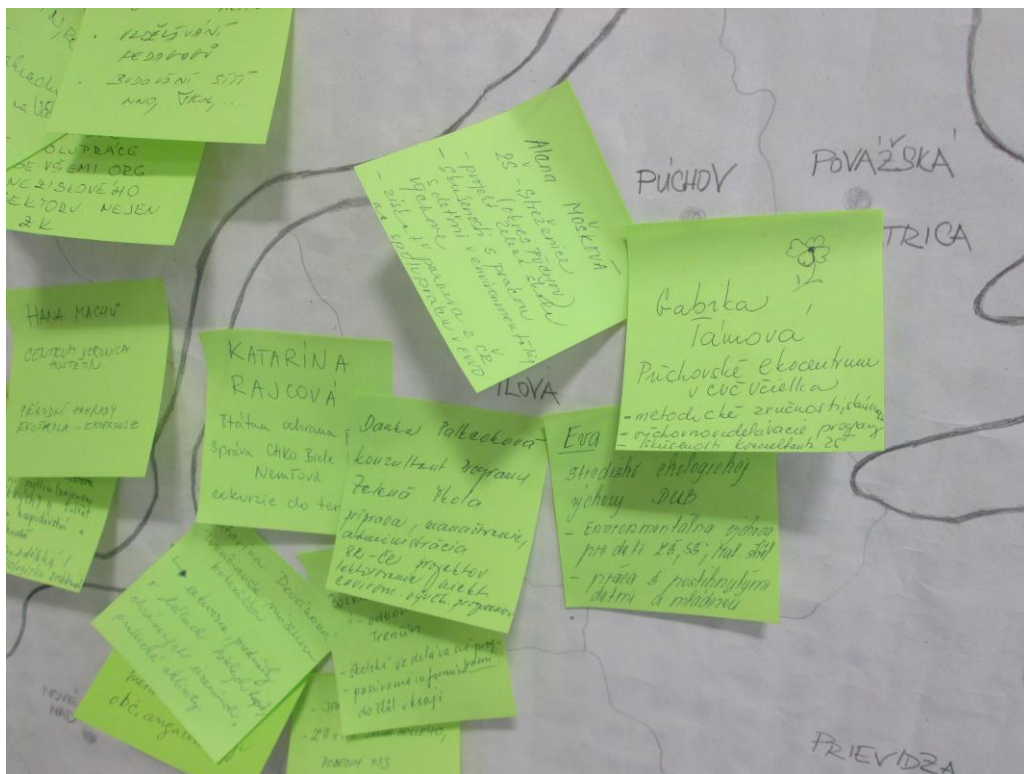
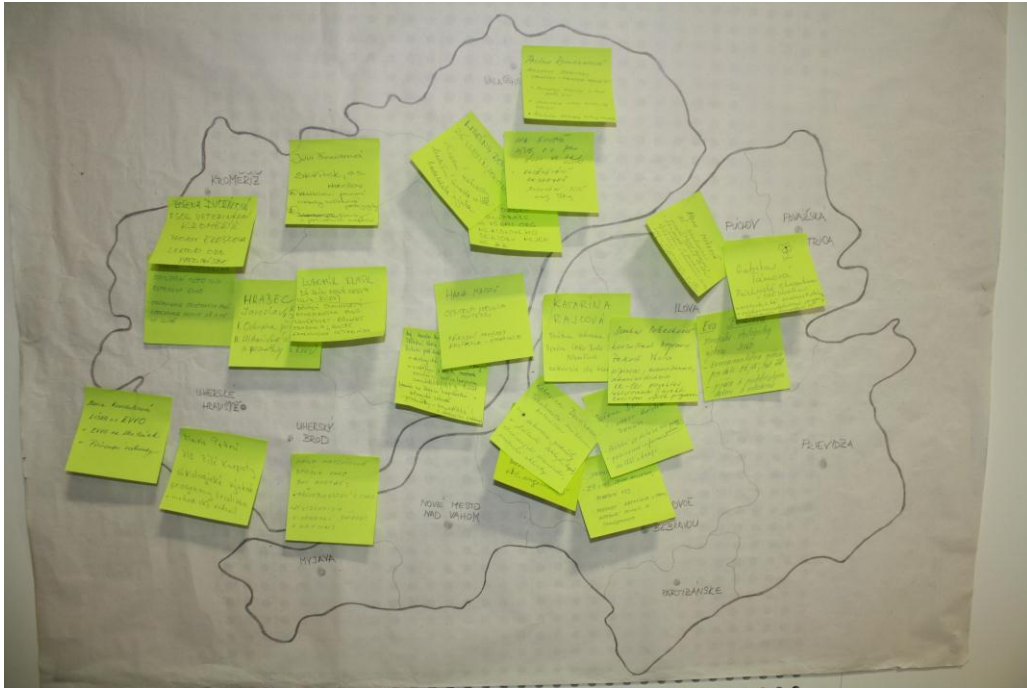
Návrhy k realizaci konference:

- ✓ jednodenní, cca od 10:00 do 16:00
- ✓ termín 30. 4. 2014
- ✓ v 14|15 Baťově institutu sál A
- ✓ zaměření hlavně na program Ekoškola/Zelená škola
- ✓ dopolední část panelová, prezentační – prezentace příkladů dobré praxe z realizace programu Ekoškola/Zelená škola na dvou školách (jedna z ČR, jedna ze SR); prezentace samotného programu Ekoškola/Zelená škola a novinek v programu; přednáška o možnostech programu EU Erasmus+
- ✓ odpolední část formou dílen zaměřených zejména na praktické ukázky konkrétních aktivit programu Ekoškola/Zelená škola – 2 kola dílen, první kolo zaměřené dle témat Ekoškoly/Zelené školy, druhé kolo zaměřené dle metodiky, na dílnu cca 1 hodina 10 minut času
- ✓ lektori předloží materiály pro účastníky před konferencí organizátorům, materiály budou pro účastníky namnoženy, následně se stanou součástí sborníku dobré praxe

FOND MIKROPROJEKTŮ

Příloha č. 3 – Foto

Mapa kontaktů

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁČE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍČ

FOND MIKROPROJEKTŮ

Z průběhu workshopu

Projekt Československá spolupráce škol a dalších organizací v ekologické výchově,
reg.č. CZ/FMP.10/0273

**PROGRAM
CEZHRANIČNEJ
SPOLUPRÁČE**
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
ČESKÁ REPUBLIKA

**EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA**
SPOLOČNE BEZ HRANÍČ

FOND MIKROPROJEKTŮ

Projekt Československá spolupráce škol a dalších organizací v ekologické výchově,
reg.č. CZ/FMP.10/0273